
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

היסטוריה ומגדר: מגמות ומתודולוגיות - 39871

תאריך עדכון אחרון 12-10-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: היסטוריה

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): פרופ' אלישבע באומגרטן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: elisheva.baumgarten@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: יום ד 11-12

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

אחד התחומים הראשונים אליהם פנו חוקרים בעלי תודעה פמיניסטית היה אל ההיסטוריה, בה חיפשו בעת ובעונה אחת הסברים לחברה בה הם חיו, והוכחות לכך שבעבר הסדר החברתי היה שונה, ועל כן ישנה תקווה שמה שהיה אינו בהכרח מה שיהיה. בניגוד לנרטיב ההיסטורי שלא התחשב במגדר כגורם, מאז שנות הששים של המאה העשרים הולכת ונכתבת היסטוריה חדשה המערערת ומשנה את הסיפר ההיסטורי שהיה מקובל עד עתה. יחד עם הכנסת קטגורית המגדר לדיון ההיסטורי, נעזרו היסטוריונים במתודות מדיציפלינות שונות ופתחו מתודות מחקר חדשות. בשיעור נבקש לעמוד על שני תהליכים. נסקור מגוון של שיטות שבעזרתן מבקשים היסטוריונים ללמוד אודות חיי נשים ואודות יחסי מגדר בעבר. במקביל נבקש לעקוב במידה חלקית אחר ההיסטוריה של הפמיניזם וההתפתחויות שחלו בה מאז ראשית העת החדשה. בכל השיעורים נתמקד במקורות היסטוריים מסוגות ספרותיות שונות ומתקופות שונות בכדי לפתח רגישות לסוג השאלות ולסוג הבעיות עמם מתמודדים היסטוריונים.

מטרות הקורס:

התלמידים ילמדו לזהות ולהגדיר את המתודות המקובלות במחקר היסטורי מגדרי ולבקר את הקריאות המוצעות על ידי החוקרים. הם יכתבו בעצמם ביקורת על המאמרים הנקראים ויתבקשו לנתח את הכתיבה שלהם במהלך הקורס.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:
לכתוב ברמה גבוהה על חומרים תיאורטיים
להתמודד עם חומר תיאורטי מורכב

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: פרונטלי, הרצאות תלמידים, דיון קבוצתי

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

פריודיזציה, היסטוריה של נשים, מה זה מגדר, קריאה מגדרית בחוק, בנרטיב, מגדר וגוף, מגדר ולאומיות, מגדר ועבודה, מגדר והיסטוריה כמותית, מגדר ולהט"ב

חומר חובה לקריאה:

1. הקדמה

מהי היסטוריה?

קריאה ממקור

מחקרים אודות נשים לפני המהפיכה הפמיניסטית

ציר הזמן של תולדות המערב

זיקות בין היסטוריות שונות – היסטוריה אירופית, היסטוריה של ע"י, מזרח תיכון וכד'.

2. פריודיזציה

- A. Joan G. Kelly, "Did Women Have a Renaissance", *Women, History and Theory*, Chicago 1984, 19-50. Everyone reads: 19-22; 47. Divide: 22-30; 30-36; 36-46.
David Herlihy, "Did Women have a Renaissance?: A Reconsideration", *Medievalia et Humanistica*, N.S. 13, (1985), 1-22.
- B. Judith M. Bennett, "Medieval Women, Modern Women: Across the Great Divide", *Culture and History 1350-1600: Essays on English Communities, Identities and Writing* (ed. David Aers), London 1992, 147-175
Amanda Vickery, "Golden Age to Separate Spheres? A Review of the Categories and Chronology of English Women's History", *The Historical Journal* 36 (2), 1993, 383-414
Julia M.H. Smith, "Did Women Have a Transformation in the Roman World?" in *Gendering the Middle Ages*, ed. Pauline Stafford, 22-41
Alexandra Shepard and Garthine Walker, "Gender, Change and Periodization", *Gender and History* 20, 2008, 453-462

3. מ story-Her להיסטוריה מגדרית

- Gerda Lerner, *The Creation of Feminist Consciousness, From the Middle Ages to Eighteen Seventy*, New York 1993, Introduction 3-21
Joan W. Scott, "Women's History", *Gender and the Politics of History*, New York 1988, 15-27
Joan Scott, "Gender: A Useful Category of Analysis", *Gender and the Politics of History*, 28-51.
ג'ואן וולך סקוט, "מגדר: קטגוריה שימושית לניתוח היסטורי", ללמוד פמיניזם: מקראה עורכות: דלית באום ואחרות), הוצאת הקיבוץ המאוחד, תל-אביב 2006, עמ' 356-327

4. ייצוג מגדרי: חוק, מיתוס וספרות

- Natalie Zemon Davis, *Fiction in the Archives. Sixteenth Century Pardon Tales and their Tellers*, 1987, divided among the students.
Patrick Geary, *Women at the Beginning. Origin Myths from the Amazons to the Virgin Mary*, Princeton 2006, introduction and chap. 4.

5. היסטוריה אינטלקטואלית

- עדה רפפורט, "על הנשים בחסידות: ש"א הורודצקי ומסורת הבתולה מלודמיר", בתוך צדיק ועדה. היבטים היסטוריים וחברתיים בחקר החסידות, בעריכת דוד אסף, ירושלים תשס"א, 528-496.

Bonnie S. Anderson and Judith P. Zinsser, *A History of their Own. Women in Europe from Prehistory to the Present*, 340-349.

6. תרבות חומרית

Laurel Thatcher Ulrich, *The Age of Homespun. Objects and Stories in the Creation of an American Myth*, New York, 2001, 306-339

Ellen Ross, *Love and Toil: Motherhood in Outcast London 1870-1918*, New York, 1993, 3-10; 27-55.

עבודה: מגדר והיסטוריה: התפתחויות ואתגרים

Natalie Zemon Davis, "Women's History in Transition: The European Case", *Feminism and History*, ed. Joan W. Scott, Oxford 1996, 79-104.

Gisela Bock, "Challenging Dichotomies: Perspectives on Women's History", *Writing Women's History. International Perspectives*, ed. Karen Offen, Ruth Roach Pierson and Jane Rendall, Bloomington-Indianapolis 1991, 1-24.

בילי מלמן, "למלאך ההיסטוריה יש מין": היסטוריה של נשים, היסטוריה ופוליטיקה 1993-1880", זמנים 47-46, חורף 1993, עמ' 33-18

או:

בילי מלמן, "שוליים ומרכז?: היסטוריה של נשים והיסטוריה של מגדר בישראל", ציון עד (תשס"ט), 245-266.

7. נשים ועבודה - מגדר ומעמד

מיכאל זכים, "עבודת נשים, עבודה נשית ועליית הבורגנות לשלטון בארה"ב, 1860-1820", היסטוריה 15, תשס"ה, עמ' 101-73

Christopher Keep, "The Cultural Work of the Type-writer Girl" *Victorian Studies* 40 (1997), 401-426.

David Herlihy, *Opera Muliebria. Women and Work in Medieval Europe*, Philadelphia, 1990, 75-102, 127-153, 185-191

Martha Howell, *The Gender of Europe's Commercial Economy 1200-1700*, *Gender and History* 20 (2008), 519-538

8. מגדר, לאומיות ומלחמה

גיזלה בוק, "מניעת ילודה, אימהות ואבהות בגזענות הנציונל-סוציאליסטית", הרייך השלישי, מאזן היסטורי, בעריכת משה צימרמן, ירושלים תשנ"ט, 83-105.

בילי מלמן, "רעלות שקופות: קולוניאליזם וג'נדר. לקראת דיון היסטורי מחודש", זמנים 62 (1998), 84-104.

9. מגדר ורפואה

Emily Martin, *The Woman in the Body A Cultural Analysis of Reproduction*, Boston 2001.

Monica Green, *Gendering the History of Women's Healthcare*, *Gender and History* 20, 2008, 487-518

יערה בר-און, הרואות את הנולד. לידה ויילוד לקראת העידן המודרני, חיפה 2000, עמ' 130-172.

10. ההיסטוריה של הגוף ושל מיניות, גבריות ומגדר

קרול סמית - רוזנברג, "סוגי שיח על מיניות וסובייקטיביות: האשה החדשה 1870-1936", זמנים 46-47 (חורף 1993), 120-133.

תולדות הגוף, זמנים 78 (אביב 2002), מבוא מאת מיכאל זכים, עמ' 3-5.
דפנה הירש, "באנו הנה להביא את המערב": השיח ההגיני בארץ ישראל בתקופת המנדט הבריטי", עמ' 107-120

Kathleen Brown, *Good Wives, Nasty Wenches and Anxious Patriarchs: Gender, Race and Power in Colonial Virginia*, Chapel Hill 1996, 137-187

Caroline Walker Bynum, "Why all the fuss about body: A medievalist's perspective", *Critical Inquiry* 22, (1995) 1-33.

מקור:

11. *Well Behaved Women Seldom Make History?*
דיון וסיכום

Laurel Thatcher Ulrich, *Well Behaved Women Seldom Make History*, New York, 2007
3-39
<http://dohistory.org/>

Judith M. Bennett, "Forgetting the Past", *Gender and History*, 20, (2008), 669-677
Joan Wallach Scott, "Unanswered Questions", *AHR* (2008), 1422-1429
Beryl Satter, *Writing Gender History: What does Feminism Have to Do With It?*,
History and Theory (2006), 436-447

חומר לקריאה נוספת:

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 20 %

הגשת עבודה 40 %
הגשת תרגילים 0 %
הגשת דו"חות 40 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
גם תלמידים שהם שומעים חופשיים חייבים בהגשת יומני קריאה משבוע לשבוע